Κάτοικοι **550**.

Τα ερείπια της αρχαίας Τίρυνθας βρίσκονται κοντά στο Ναύπλιο. Τα ευρήματα των ανασκαφών δείχνουν ότι κατοικήθηκε από τα νεολιθικά χρόνια. Εντυπωσιακά είναι τα ερείπια της μυκηναϊκής ακρόπολης που περικλείεται από κυκλώπεια τείχη. Οι μεγαλύτεροι από τους ογκόλιθους ζυγίζουν ως 13 τόνους. Μοιάζουν να έχουν στ' αλήθεια τοποθετηθεί από γιγάντιους Κύκλωπες.

Περίφημες είναι οι «σύριγγες της Τίρυνθας». Πρόκειται για τις στενές διόδους στο εσωτερικό της ακρόπολης. Ο αρχιτεκτονικός τους σχεδιασμός είναι τέτοιος, που να βοηθά αποφασιστικά τους αμυνόμενους σε περίπτωση πολιορκίας.

Από το μεγάλο μέγαρο του ανακτόρου διακρίνονται σήμερα μόνο τα θεμέλια. Βρέθηκαν και κομμάτια τοιχογραφιών, που μαρτυρούν την πολιτιστική αξία και τον πλούτο της πόλης στα χρόνια της ακμής της.

Τηλέφωνα: Δήμος Νέας Τίρυνθας 275.40.36.280, Αρχαιολογικός χώρος 275.40.22.657, Ταξί 275.40.36.520.

Από την **ιστορία** της Τίρυνθας

Ο Προίτος και οι κόρες του:

Κάποια στιγμή, βασιλιάς της Τίρυνθας έγινε ο Προίτος με τον αδελφό του, Ακρίσιο, βασιλιά στις Μυκήνες. Οι δυο τους κάλεσαν τους κύκλωπες να στήσουν τα τείχη με τους πελώριους βράχους που και σήμερα υπάρχουν εκεί και βασίλευαν καθένας στον τόπο του.

Πάνω στα δέκα χρόνια της βασιλείας του, ο Προίτος είδε τις κόρες του, Ιφινόη, Ιφιάνασσα και Λυσίππη, να μανιάζουν και να τρέχουν ουρλιάζοντας άγρια στην εξοχή. Η μια εκδοχή θεωρεί τη θεά Ήρα υπαίτια του κακού, επειδή οι νεαρές δεν τιμούσαν ή επειδή υπερηφανεύτηκαν ότι το παλάτι της Τίρυνθας ήταν πιο καλό από τον ναό της στο Άργος. Η άλλη εκδοχή θεωρεί δράστη της τρέλας τους τον θεό Διόνυσο ή τη θεά Αφροδίτη. Όποιος θεός κι αν τις τρέλανε, οι κόρες του Προίτου, στο τρεχαλητό τους, βρέθηκαν στην Αρκαδία.

Αφού απέτυχε να αυτοκτονήσει χάρη στην επέμβαση των φρουρών του, ο Προίτος άρχισε να τρέχει ξωπίσω τους. Στους 13 μήνες, τις πρόλαβε στην Αρκαδία. Λούστηκε στον ποταμό Λούσιο και παρακάλεσε την Άρτεμη να του δώσει πίσω τις κόρες του. Η πιο χλωμή εκδοχή αναφέρει ότι η θεά μεσολάβησε στον υπαίτιο θεό (Ήρα ή Διόνυσο ή Αφροδίτη) και τα κορίτσια ξαναβρήκαν τα λογικά τους. Η πιο ισχυρή, αναφέρει ότι ο Προίτος, στην απελπισία του, κάλεσε τον σοφό μάντη Μελάμποδα, μπας και τις γιατρέψει.

Ο Μελάμποδας ζήτησε να πάρει ως αμοιβή τη μια κόρη σύζυγο και το μισό βασίλειο δικό του. Ο Προίτος αρνήθηκε. Για τη δυστυχία του, η τρέλα των κοριτσιών του αποδείχτηκε μεταδοτική και απλώθηκε σ' όλες τις γυναίκες του βασιλείου. Κι όχι μόνο αυτό αλλά μέσα στη μανία τους κατασπάραζαν τα ίδια τα παιδιά τους. Ο Προίτος απευθύνθηκε πάλι στον Μελάμποδα για να ακούσει ότι πια το κασέ του είχε ανέβει: Ήθελε το βασίλειο να μοιραστεί στα τρία με το ένα κομμάτι να μένει στον Προίτο, το άλλο να πάει στον αδελφό του Μελάμποδα, Βίαντα, και το τρίτο να το πάρει αυτός. Μαζί με μια κόρη του Προίτου ως σύζυγο και μια άλλη ως γυναίκα του αδελφού του.

Ο Προίτος δέχτηκε. Ο Μελάμποδας έστρωσε τις γυναίκες στο κυνήγι. Η μια κόρη του Προίτου, η Ιφινόη, πέθανε. Τις άλλες τις πρόλαβε και τις έκανε καλά όπως και τις υπόλοιπες γυναίκες της Τίρυνθας. Το βασίλειο μοιράστηκε στα τρία, ο Μελάμποδας παντρεύτηκε την Ιφιάνασσα κι ο αδελφός του την Λυσίππη. Στο εξής, στο βασίλειο του Αργολικού κάμπου δικαιώματα στον θρόνο είχαν οι απόγονοι του Αναξαγόρα, εγγονού του Προίτου, οι Μελαμποδίδες και οι Βιαντίδες.

Ακμή και παρακμή:

Η μεγάλη ακμή της Τίρυνθας τοποθετείται στα χρόνια 1450 – 1200 π.Χ. Γύρω στα τέλη του ΙΓ' π.Χ. αιώνα, η ακρόπολη και το επιβλητικό ανάκτορό της καταστράφηκαν από πυρκαγιά. Η ζωή συνεχίστηκε με κατοίκηση έξω και γύρω από την ακρόπολη. Λατρευόταν εκεί η Τιρυνθία Ήρα αλλά ο χώρος είχε χάσει την παλιά σημασία του και είχε μεταβληθεί σε άσημο οικισμό. Ο Πείρας κατά τον Πλούταρχο, Πείρασος κατά τον Παυσανία, ήταν ο πρώτος που έφερε στην Τίρυνθα τη λατρεία της Ήρας, φιλοτεχνώντας ξύλινο άγαλμά της και ορίζοντας πρώτη ιέρεια την κόρη του, Καλλιθυία. Ερευνητές συνδυάζουν την παράδοση αυτή με τον μύθο για τις Προιτίδες που τιμωρήθηκαν, επειδή δεν τιμούσαν τη θεά.

Στις Πλαταιές (479 π.Χ.) η Τίρυνθα και οι Μυκήνες μαζί έστειλαν τετρακόσιους άνδρες. Στα 468 π.Χ., η πόλη καταστράφηκε από τους Αργείους που μετοίκησαν τους κατοίκους της στο Άργος, θέλοντας να τονώσουν τον εκεί πληθυσμό.

Οι όποιοι μετέπειτα εκεί κάτοικοι θεωρήθηκαν μετανάστες ψαράδες, θέμα σάτιρας από τους Αθηναίους κωμικούς: Τους περιέγραφαν ως αλκοολικούς που πολεμούσαν μεθυσμένοι και συνεχώς γελούσαν χωρίς λόγο. Κι επειδή και οι ίδιοι έβλεπαν το κουσούρι τους, πήγαν στην Πυθία, στους Δελφούς, και ρώτησαν πώς θα μπορούσαν να απαλλαγούν από τα ανόητα γέλια τους. Η Πυθία τους «εξήγησε» ότι θα γλίτωναν, αν κατάφερναν να σύρουν ένα ταύρο ως τη θάλασσα και να τον θυσιάσουν στον Ποσειδώνα χωρίς να γελάσουν. Δεν τα κατάφεραν.

Πάντως, τα κυκλώπεια τείχη της τα είδε και τα θαύμασε στην εποχή του και ο Παυσανίας, ο οποίος τα συνέκρινε με τα ως τότε μεγαλύτερα έργα της ανθρωπότητας.

(Έθνος της Κυριακής, 2001 – 2002) (τελευταία επεξεργασία, 9.7.2011)